

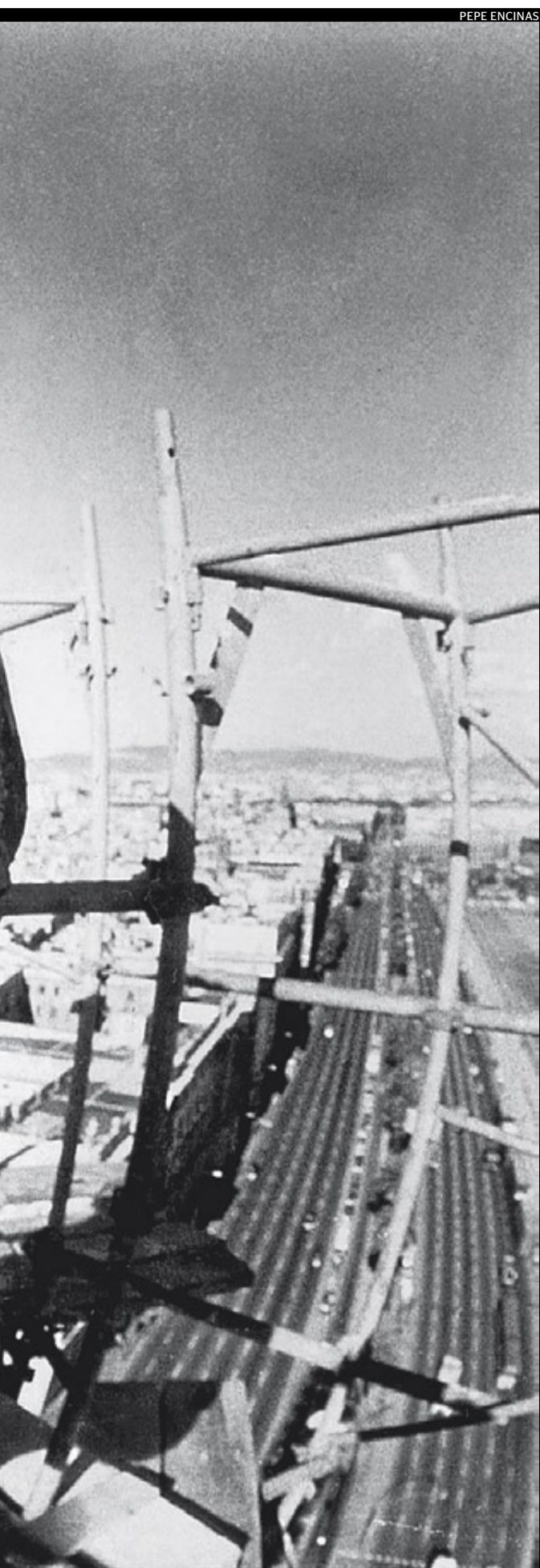
NAS DE BOXEJADOR.

Encinas va triar un gran angular
per a triar el fotògraf
i a deformar la cara de
Colom. «Semblava un gran
boxejador», diu Encinas.

TESTIMONI DIRECTE

EL PERIÓDICO

HI VA SER ABANS QUE NIKE

PER PEPE ENCINAS

El juny del 1981, un incendi va arrasar l'edifici dels magatzems El Àguila, a la plaça d'Universitat. Com a fotògraf d'EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, vaig anar a cobrir la notícia i vaig poder fer diversos instantànies d'aquell voraç incendi. Les flamarades eren tan virulentes que els bombers lluitaven, no per extingir el foc, sinó perquè l'edifici no s'ensorrés. La incessant aigua de les mangues provocava un fum espès i dens que s'escapava per la cúpula de l'edifici, coronat per una àguila reial amb les ales esteses. L'escena feia pensar a l'espectador que l'animal intentava remuntar el vol a través de l'espessa boira fumejant. Aquell dia va fer el seu últim vol.

A partir d'aquell moment, em vaig obsessionar a mirar cap amunt i descobrir l'ornamentació dels edificis barcelonins, sovint coronats amb estàtues. Emparat també per un diari que sempre s'ha preocupat per les notícies locals, vaig retratar el Col·legi d'Advocats, La Unión y el Fénix, La Equitativa i tot el que, des del carrer mirant cap al cel, pogués redescobrir. També vaig retratar el conjunt d'estàtues que hi ha a l'edifici del Govern Militar i, una vegada allà, em vaig adonar que Colom estava cobert per una bastida per a la seva restauració.

L'AJUNTAMENT JA HAVIA COMENÇAT les tasques de neteja del vell almirall, dissenyat el 1886 per l'arquitecte Gaietà Buigas. I, per casualitat, havien descobert que l'estructura d'acer del monument estava molt deteriorada. No obstant, els treballs de rehabilitació estaven paralitzats perquè els plànols originals de Buigas s'havien perdut i l'aleshores alcalde, Narcís Serra, tampoc havia firmat el permís de la comissió d'Obres Públiques de l'Ajuntament.

Era una tarda assolellada i tranquil·la del mes d'octubre, i em vaig aproximar a Colom amb la intenció de fotografiar el monument. A l'arribar-hi, vaig observar que ningú custodiava les obres, així que, amb la barra i l'espontaneïtat que donen els 26 anys, em vaig disposar a enfilar-me per la instal·lació de mecanotub que envoltava l'estàtua. En cap moment vaig pensar que podria arribar al capdamunt, ja que el vertigen em paralitza. No obstant, em vaig anar posant petites metes.

La primera va ser grimpar pel mecanotub, que tenia uns quatre metres d'altura, fins a arribar a la base de la columna, on m'esperaven una belles dones alades per ser fotografiades, obra de Francesc Font i Rossend Nobas. Anava pensant que eren uns àngels preciosos i sexis. En aquells anys, encara ignorava que les escultures que representen figures femenines alades no evocuen àngels, sinó que s'anomenen *fames* i simbolitzen victòries. Les figures sostenen amb les mans unes corones que simbolitzen la immortalitat per al descobridor d'Amèrica, un element molt utilitzat en els monuments commemoratius pels escultors del segle XIX.

Engrescat i content, vaig decidir pujar per uns esglaons de fusta molt rudimentaris que donaven accés al monument. Tranquil·lament i sense mirar cap avall, vaig anar pujant assegut d'esglaó en esglaó. Quan pujava uns quants metres, feia una pausa, em concentrava a fotografiar el paisatge i m'oblidava de l'altura. Mirar a través del visor de la càmera m'ajudava a pensar que ho veia tot a través d'una finestra.

PER AQUELLA ÈPOCA, EL PERIÓDICO només imprimia en blanc i negre, i com que els fotògrafs habitualment portàvem dues càmeres per si la principal s'espatllava, vaig posar un rodets de diapositives per obtenir la presa també en color. Només em quedava un rodets en color i, com que des d'un principi tenia clar que no trobaria el valor per pujar fins a la cara de Colom, el vaig gastar tot abans. Anava carregat amb la meua Nikon F2 PhotoNik, la meua Nikon FM i una motxilla plena amb uns quants objectius, entre ells un *fisheye* 16mm (un gran angular ull de peix). Vaig arribar fins a l'ou de Colom, és a dir, fins a la base de l'escultura de l'almirall, obra de Rafael Atché, que representa la bola del món. La meua meta estava cada vegada més a prop. De mo-

«PER DEMOSTRAR QUE LA FOTO NO ES VA FER DE LLUNY, VAIG TRIAR L'ANGULAR ULL DE PEIX, FINS I TOT SABENT QUE EL NAS APAREIXERIA DEFORMAT»

ment, em trobava davant els peus de Colom, i la curiositat va fer que m'assegurés si el senyor portava mitges, calçotets o què, però puc assegurar que per sota del seu abric no vaig trobar res més que opacitat absoluta.

GAIREBÉ DUES HORES VAIG TRIGAR A PUJAR els 60 metres d'altura que hi ha des de la base del monument fins al punt més alt. Però finalment ho vaig aconseguir. Vaig arribar al cim i vaig poder contemplar la cara de Colom. L'almirall, amb un aspecte trist, no es trobava en la seva època daurada (originàriament era de bronze) i presentava el rostre totalment brut, cobert d'excrements de gavines i deteriorat pel salnitre del mar.

De sobte, vaig recordar les paraules que deia el meu cap, Carlos Bosch. Era argentí i, quan viatjava al seu país per veure la família, sempre ens deia que, si algun dia agafava un avió i tenia un accident, tindria temps suficient per fer unes quantes fotos, rebobinar el rodets, ficar-se'l a la boca i morir. Així que si algun dia passava aquesta desgràcia, ja sabriem on trobar les proves. Em va semblar una cosa exagerada ficar-me el rodets a la boca, però la idea era boníssima. En aquella part del monument no hi havia xarxa i, si tenia algun entrebanc, vaig decidir tenir una prova que corroborés el meu *tête-à-tête* amb Colom. Així que vaig penjar la càmera

«Per si sorgia algun entrebanc», Pepe Encinas va penjar la càmera del dit de Colom i es va fer aquesta foto que testifica el seu 'tête-à-tête' amb l'almirall.

del braç que té estès cap a Mallorca, Amèrica o Qatar –vés a saber– i em vaig fer unes quantes instantànies.

Havia arribat l'hora de la veritat, el moment de retratar Cristòfor Colom. I vaig decidir fer-ho amb la meua *fisheye* 16mm, fins i tot sabent que deformaria la cara del meu model. Qualsevol que tingués un bon teleobjectiu de gran abast podria fer una fotografia de la cara de l'estàtua, ja fos des del telefèric, o des de la Torre de Jaume I, al port, on actualment hi ha el World Trade Center. Així que per demostrar que havia estat davant d'aquell gegant de 7,20 metres, vaig escollir el meu angular ull de peix i vaig començar a disparar. I el meu estimat almirall va sortir publicat com si fos un gran boxejador, amb un nas deformat per la lent fotogràfica.

UNA VEGADA ACABADA LA FEINA, vaig baixar en 10 minuts. Concentrant-me a no mirar cap avall. L'adrenalina feia que em sentís molt satisfet amb mi mateix per la gesta que acabava de realitzar, i sabia que havia aconseguit un bon material. Poc m'importava en aquell instant la meua por a les altures. La banda sonora d'aquell moment hauria estat *Eye of the tiger*, de Survivor, si no fos perquè hauria de passar fins a un any perquè s'estrenés Rocky III.

Arran de la polèmica d'aquests últims dies sobre la nova vestimenta de Colom, he volgut recordar aquesta anècdota. El 28 d'octubre del 1981, EL PERIÓDICO DE CATALUNYA presentava als barcelonins la cara de Cristòfor Colom per primera vegada i es preocupava pel seu **«estat desalut»**, sabent que –malgrat que la marca Barcelona encara no existia– el monument de l'almirall (base, contraforts, columna i escultura) és de tothom i el que importa és que segueixi al seu lloc molts anys més. ≡

«VAIG ANAR A RETRATAR EL MONUMENT I, COM QUE NO HI HAVIA VIGILANTS, VAIG ANAR GRIMPANT PER LA BASTIDA. VAIG TRIGAR DUES HORES: TINC VERTIGEN»

El monument a Colom va complir ahir 125 anys i es prepara per ser reobert al públic, després d'un any tancat. El 1981, els barcelonins van descobrir la cara de l'almirall, que aquests dies porta la samarreta del Barça. El fotògraf Pepe Encinas explica com es va enfil·lar d'amagat per la bastida i va fer un primer pla que revelava el seu deteriorament.